

*Кравець С. А.
ст. гр. ПДЕБмзхм – 11
Тернопільський національний економічний університет*

*Карапетян О.М.
к.е.н., доцент
кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань
Тернопільський національний економічний університет*

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ У СФЕРІ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ

Виявлення та переслідування злочинних грошових потоків є надзвичайно складним завданням для правоохоронних органів. Такі заплутані схеми є викликом потужному, але традиційному збиранню даних про відмивання коштів та фінансуванню тероризму, що базується на поведінці клієнтів, якщо частина "відмивання" ланцюга здійснюється повністю в іншому фінансовому становищі. Методи здійснення платежів в Інтернеті також можуть розділити джерело, звідки було отримано інструкції щодо здійснення операцій з фактичного місця переказу коштів. Це ще одна перешкода для правоохоронних органів у виявленні та переслідуванні злочинних доходів.

Основні механізми легалізації злочинних доходів від злочину зароблені гроші вимагають від злочинців оперативно та ефективно здійснювати легалізацію. Більше того, через специфіку кіберзлочинності організатори та виконавці схем переважно освічені та технічно компетентні, відповідно, методи, використані ними для легалізації отриманих коштів, також можуть бути досить складними та нестандартними. Інструменти та механізми, що використовуються злочинцями для відмивання надходжень від кіберзлочинів, досить різноманітні, зокрема, характерні для відмивання доходів від кіберзлочинів такі механізми:

- користування рахунками, відкритими особами за втрачені документи;

- використання альтернативних платіжних систем (електронних платежів), як національних, так і міжнародних;
- ведення ланцюга фінансових операцій через декілька банківських рахунків за допомогою віддаленого доступу;
- користування грошовими коштами на останньому етапі фінансової операції;
- придбання електронних грошей та використання платіжних систем через електронні кошельки;
- перетворення незаконних доходів на товари через придбання останнього через Інтернет [1].

Введення вкрадених коштів у грошові кошти широко поширене, оскільки подальше рух грошових коштів поза банківською системою практично неможливо відслідковувати. Широко практикується виведення грошових коштів через банкомати, щоб уникнути участі учасників з працівниками банківських установ. Надала готівкові кошти через кур'єрів (грошові мули) можуть бути вільно передані анонімному організатору кіберзлочинів. Виловлені злочинними доходами використовуються для придбання високоліквідних товарів або передплаченого карток для їх перепродажу та зняття готівки. Крім того, кошти можуть бути використані для придбання інтернет-квитків, проїзних документів, товарів для дому та інших товарів для подальшого використання, перепродажу та зняття готівки. Частина доходів, одержаних злочинним шляхом, використовується для придбання нового обладнання та розробки більш ефективної шкідливої програму для обходу безпеки. Слід також зазначити, що підставами платежів, пов'язаними з несанкціонованим списанням коштів, можуть бути різні призначення, які не дозволяють їм розділяти їх від інших фінансових операцій:

- оплата за ТМК (обладнання, пристрої, нафтопродукти, обладнання, будівельні матеріали, побутові товари, офісні меблі, соняшник, соняшникова олія);

- оплата послуг (рекламні та поліграфічні послуги, роботи з контролю якості продукції, експедирування вантажів, перевезення вантажів, спортивні заходи);
- оплата за контрактом;
- надання / повернення фінансової допомоги (позики);
- поповнення карткового рахунку;
- виплата заробітної плати або заробітної плати;
- оплата за рішенням суду;
- повернення гарантійного платежу покупцеві за контрактом [2].

У той же час іноді злочинці вказали підстави для здійснення іноземних грошових переказів та сумнівних призначень, зокрема вигравів у казино, продажу об'єктів права інтелектуальної власності, веб-сайти або інтернет-магазини, віртуальні казино та ін

З метою швидкого переказу коштів, отриманих у сфері кіберзлочинності, злочинцям широко використовується можливість використання платіжних систем або систем передачі.

Список літератури:

1. Офіційний сайт Євразійської групи з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму (ЄАГ). – Режим доступу: <http://www.eurasiangroup.org/ru/>
2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702 (зі змінами та доповненнями) // (Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 39. – ст. 2057